

EDİTÖRDEN / From the Editor

Diyanet İlmî Dergi olarak hazırladığımız 2019 yılının bu ikinci sayısında farklı alanlardan makalelerle ve forma ilişkin bazı düzenlemeler ile karşınızdayız. Taranmakta olduğumuz ULAKBİM'in ilmî ulusal birikime elektronik ortamda erişimi sağlamak amacıyla oluşturduğu TR Dizin, kendilerine içerik üreten dergilerden akademik yayınlarda hedeflediği uluslararası standartlara uygun olarak bazı düzenlemeler istemektedir. Yayımlanan makalelerin ulusal olduğu kadar uluslararası düzeyde de değerlendirilebilmesi ve ilmî birikimimizin daha geniş bir sahaya aktarılabilmesi için bu uygulama ve düzenlemeler önemli bir fonksiyon icra etmektedir. Bu bağlamda önemli bir düzenleme, dergimize gönderilecek makaleler için ORCID numarasının alımı ve makaleye eklenmesinin zorunlu hale gelmiş olmasıdır. ORCID numarasının alımı için makalenin dergimize gönderilmesi ve takibi de bu sayımızdan itibaren Dergipark üzerinden (<https://dergipark.org.tr/did>) gerçekleştirilecektir.

Dergimizin ilk makalesi “Kur’ân-ı Kerim’de Edebî Sanatların Kullanımı: Teşbih, İstiâre, Kinâye ve Mecaz”, Mehmet Murat Karakaya tarafından kaleme alındı. Hem lafız hem mana bakımından Allah kelâmı ve eşsiz bir belâgat örneği olan Kur’ân-ı Kerim’de muhatapların duygu ve düşünce dünyalarına tesir etmek amacıyla sözün daha güzel, daha etkili ve daha özlü bir şekilde söylenilmesine yönelik edebî sanatlar kullanılmıştır. Makale, Kur’ân-ı Kerim’de teşbih, istiare, kinaye ve mecaz gibi kullanılan bu söz sanatlarını örnek âyetlerle ele almaktadır.

“Geschichte des Qorâns’ın (Kur’ân Tarihi) Kaynakları -İslâmî Kaynaklar”, başlıklı çalışmasında Müslüm Yıldırım, Theodor Nöldeke’nin Kur’ân tarihi hakkında 1860 yılında yazdığı Geschichte des Qorâns (Kur’ân Tarihi) adlı eserine, 1909-1919-1938 yıllarında Friedrich Schwally, Gotthelf Bergsträber ve Otto Pretzl tarafından yapılan eklemelerle hayli zenginleşen kaynaklarını değerlendirmektedir. Söz konusu kaynaklar İslâmî ve Batılı şeklinde tasnif edilebilmektedir. Yıldırım, makalesinde eserin eski yazma mushaf lar başta olmak üzere, tefsir, ulûmu’l-Kur’ân, kırâat, resmü’l-mushaf, hadis, siyer, tarih, tabakât, biyografi, coğrafya, bibliyografya, lugat, gramer, edebiyat, sözlük, şairlerin divanları, fıkıh, ahlâk ve reddiye başlıkları altındaki İslâmî kaynaklarına yer vermektedir.

Fatih Çimen tarafından yazılan “Bedrettin ez-Zerkeşî ve Hadisçiliğine Dair Bir Değerlendirme”, başlıklı makalede ise Bedreddin ez-Zerkeşî’nin (ö. 794/1392) Kur’ân ve fıkıh ilminde olduğu kadar hadis ilmindeki önemli katkıları ele alınmaktadır. Makalede Zerkeşî’nin hadisçiliği, hadis ilmine dair telif ettiği eserler esas alınarak değerlendirilmektedir.

Dergimizde yer bulan bir başka hadis makalesi Hüseyin Vuruşkan’a ait olan “Hadislerin Diliyle İman-ı Kâmil Kavramının Karakteri” başlıklı ça-

lışmadır. Makalede hadislerde üzerinde sıkça durulan “iman-ı kâmil” kavramı yine hadis-i şeriflerin çizdiği çerçeve içerisinde ele alınmaktadır.

Osman Bayder’in “Sağlığa Zararlı Maddelerin İslâm Hukuku Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı çalışması güncel bir yönü de bulunan bir meseleyi ele almaktadır. Makale, nass ile haram kılınmış bir madde içermemesine rağmen insan sağlığına zarar veren veya vermesi muhtemel olan ürünlerin İslâm hukuku açısından hükmünün tespit edilmesini hedeflemektedir.

Mustafa Alıcı’nın “Batı’nın Bitmeyen Sanal Korkusu: İslamofobi” başlıklı makalesi ise günümüzde korkunun ötesinde bir düşmanlığa dönüşen “İslamofobi” kavramını, mahiyeti, etkileri ve alınacak önlemler çerçevesinde oldukça detaylı şekilde ortaya koymaktadır.

Mehmet Bulut’un “Camiler ve Cami Hizmetlilerinin Evkaf Umum Müdürlüğüne İdaresi (1931-1950)”, makalesi de önemli tarihi bilgileri ihtiva etmektedir. 1931 yılında bir bütçe kanun maddesiyle başlayan camiler, mescidler ve cami görevlilerine ilişkin idari yetkilerin Diyanet İşleri Başkanlığı’ndan alınarak Evkaf Umum Müdürlüğü’ne devredilmesi süreci, camiler ve din hizmetleri bakımından değerlendirilmiştir.

Başkanlığımızın çalışmaları üzerine bir değerlendirme olması bakımından dikkat çeken bir makale de Hasan Dam ve İdris Ertürk tarafından kaleme alınan “Diyanet İşleri Başkanlığı Tashih-i Huruf Eğitim Programının İçerik ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmadır. Makalede Başkanlığın Tashih-i Huruf eğitiminin hedef, içerik ve etkililiği eri, içeriği ve etkililiği Samsun Aşıkutlu, Şanlıurfa İbrahim Halilullah ve Bolu Eğitim Merkezleri’ne kayıtlı 93 kursiyerle gerçekleştirilen bir alan araştırması ile değerlendirilmiştir.

Başkanlığımızın bir diğer çalışma alanı olan Kur’ân kursları ile ilgili alan araştırması da Abdullah İnce ve Kübra Cevherli tarafından gerçekleştirilmiştir. “Dezavantajlılığın Giderilmesinde Kur’ân Kurslarının Rolü: Sakarya’daki Kadınlar Örneği” başlıklı makalede Kur’ân kurslarının sosyalleşmeye, manevi danışmanlık-rehberlik ihtiyacına ve bireysel-manevi problemlerin çözümüne katkıları incelenmiştir.

Dergimizin son makalesi ise “Ebû Hayyân Tevhîdî’nin İlimler Tasviri: Risâle fi ’l-Ulûm”dur. Ali Kürşat Turgut tarafından kaleme alınan makalede, İslâm düşüncesinde ilimler tasnifi geleneği içinde önemli yeri olan Risâle fi ’l-ulûm’un içeriği hakkında ayrıntılı bilgi verilmekte hem de eser, ilimler tasnifi geleneği açısından değerlendirilmektedir.

Akademik camia ile buluşturduğumuz bu makalelerimizin ilim dünyasına, gerçekleştirdiğimiz düzenlemelerin de dergimizin yaygınlaşmasına katkı sunmasını temenni ediyorum.

Dr. Fatma Bayraktar Karahan